

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Actione quæ datur ex fideiussione co[n]tra debitoruem principalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

Parisiensis in comitiis Turonensibus anno domini 1533. refertur
 Papius lib. 10. Rhaps. arestor. tit. 4. arest. 1. Prospexit autem comiti-
 tatio Iustiniana fideiussoribus & mandatoribus debitorum, ut
 eadem dilatio quae post rem indicatam conceditur debitoribus
 principalibus damnatis, & portigeretur ad fideiussores & man-
 datoribus. sublato iure antiquo, quo indiciae nullae illis dabantur,
 post indicatos reos, qui tamen his fruebantur, l. si. §. si de usur. rei
 ind. lib. 7. C. tit. 54. Disputat Guido Papae q. 26. sententiam latam
 contra principalem debitorem, executionem paratam habere
 contra eius fideiussorem datum in iudicio, de iudicio soluendo,
 sine alia lite, seu processu. ut loquitur, nouo, per gl. in l. si. §. si. C. de
 usur. rei ind. quam sequitur Iaco. de Ares. per l. si quis. §. nummos, de
 fideiuss. P. diuersum autem in fideiussore contractus, per leges, §.
 2. de pign. & La sententia, in princ. de appell. ¶ Ceterum in causa
 criminali, qui vadem pro alio se praebuit, quia plerumque neminem
 se posse pro alio obligare in omnem causam iudicari, cum
 personales sint poenae, sup. in praecedent. c. in personis, (vt ante dixi-
 mus) non potest in carcerem duci pro multa ex damnatione
 criminis imposita, sed patitur executionem in bonis tantum: vt
 iudicium in capitalium causarum summae curiae Parisiensis
 Tholos. 26. Februarii, 1546. Papius, ubi supra in 10. Rhaps. arest. tit.
 4. arest. 1. Quamobrem contra fideiussorem seu vades cautionis
 iudicio sisti, via duplici proceditur. Nam, aut promiserunt sub
 certa poena accusatum sistere, & tunc ad poenam promissam age-
 tur, vt dictum est l. si quis reum, de exhib. reis, P. l. 1. si quis cauiso. P.
 aut promiserunt simpliciter exhibere, & in hoc casu si non exhibe-
 beant, vt non obtemperantes iudici, pecunia multari possunt,
 l. si quis ius dicen non obtin. in P. in fisco vel ararium deferen-
 da, multarum, Cod. de mod. multar. Et si dolo malo factum per
 eos fuerit, quo minus exhibent, extra ordinem iudex vel puni-
 re, vel relegare ad tempus, aloe modo acerbius pletere con-
 tumaciam poterit & dolum, dicit l. si quis reum, de exhib. reis, P. l. si
 quis Barsatorum, C. de fideiuss.

De Actione quae datur ex fideiussione Fideiussori contra debitorem principalem.

Cap. 5.

- 1 Fideiussori ex quo obligatur reus principalis.
- 2 Et §. 6. 7. 8. Fideiussor ex periri potest contra debitorem et se habet.
- 3 Fideiussor num liberetur in poe facto debitor, si antea denuncia-
 uerit creditori vt ageret.
- 4 Fideiussor qui accedit mutuo faciendo, num teneatur si ante nu-
 merationem denuntiet creditori, nolle se fideiussore, quod debi-
 tor dissipet bona sua.
- 5 Fideiussor condemnatus quando non potest agere contra reum,
 debendi.
- 6 Emittionis causam quando auctor damnato possessore non tene-
 tur suscipere.
 Fideiussor quando agit contra reum debendi, vel mandantem,
 eod.
- 7 Remuneratio habet causam obligationis precedentem aliquam.
- 8 Fideiussor ultra debitum principale, & alia in rem debitoris im-
 penia reperit.
- 9 Fideiussor soluendo pro reo melius, cum pessimo soluto, reus se potu-
 isset liberare, illud quod plus est non reperit.
- 10 Fideiussionis actio hereditibus & in heredes datur.
- 11 Fideiussor ex quibus casibus non potest agere contra reum debito-
 rem, soluendo pro eo.
- 12 Impleto mandato ¶ de fideiussione facienda, siue mandando,
 siue fideiussore, obligatur reus principalis, l. si. §. si. mand. P.
- 13 Agere ¶ potest fideiussor aduersus reum principalem ante-
 quam soluerit, & post, ante, in quatuor casibus, c. si. de fideiuss. po-

tissimum. Primus si incipiat post diuisionem debitor bona dila-
 pidare & dissipare & ad inopiam declinet, d. c. si. §. l. si pro ea. 10.
 manda. lib. 4. C. tit. 35. Contra si ante fideiussionem ceperat bo-
 na perdere, & postea perseueret, & inopinata non superenerit
 causa l. 3. §. si. §. l. 4. vt in possess. legat. lib. 36. P. tit. 4. l. pen. §. si. de vaca.
 mune. P. Recte tamen in hac quaestione futurum arbitror iudi-
 cem, si prospiciat fideiussori ex aequo, prohibendo debitori ab-
 usum rerum suarum, iuxta alia iuris capita. vt in l. 2. de iis qui sunt
 sui vel alteri iurigen. P.

¶ Et ¶ cui affinis quaestio, num si fideiussor denuntiauerit cre-
 ditori vt agat vel compellat debitorem aut pignus distrahat, an-
 tequam dissipet debitor bona, reddito debitore non soluendo,
 fideiussor possit agentem creditorem submouere, veluti actio-
 ne de dolo. Ad quam respondit Scauola non posse, in l. si fideiussor
 63. de fideiuss. P. Quia non videatur dolo facere qui iure suo v-
 titur, l. nullus videtur, 15. de regul. iur. P. l. 4. §. si tamen de liber. ho-
 mine exhib. l. in iur. §. 1. de in iur. P. Scauola responsum intelligunt
 quidam quando simpliciter fideiussor accessit obligationi, quia
 tunc nulla fuit consideratio, num principalis esset vel non ido-
 neus, & ideo imputari non posse creditori, quod non egerit: di-
 uersum autem si fideiussores accepti tantum fuerint in id, quod
 principali exigi non possent, l. si fideiussores, 42. de fideiuss. Et ibi
 Paul. Castr. facit l. si cum venditor, de em. et. in P. Et proinde cum or-
 do iuris conueniendi fideiussores hodie is sit, vt si aliter cautum
 non sit, conueniantur prius debitores praesentes, & excutiantur
 eorum facultates. §. 1. de fideiuss. in P. Et authent. praesente, eod. tit. C.
 cum siml. sup. cita. arbitratu Bartolus responsum Scauolae esse
 antiquatum id ipsum, & locum habere, si in necem ipsius fidei-
 ussoris creditor nolit experiri contra debitorem, qui dissipat pa-
 trimonium, monitus a fideiussore, ne malitiis hominum indul-
 geatur, Bart. in d. l. si fideiussor, 63. num. 1. quod & Accursius & Ca-
 strensis probant. Accurs. Paul. Castr. & Bart. num. 2. in d. l. si fidei-
 ussor creditori, 63. Sed vltra Bartol. tutius fideiussori suadet, Bart.
 in d. l. 13. nu. 2. elidendam excusationem creditoris, quod non a-
 gendo vt se iure suo dicit, vt offerat creditori debitum, & petat
 sibi actiones cedi. Nam fideiussor qui creditori pecuniam obtulit
 & consignauit, confestim agere aduersus mandantem potest,
 vt respondit Hermogenianus l. fideiuss. qui minor. 65. de fideiuss. P.
 Et cum hoc Iulianus quoque respondit fideiussoribus succurri
 solere, vt stipulator compellatur, ei qui solidum soluere paratus
 est, vendere ceterorum nomina, l. fideiuss. 18. de fideiuss. P. facit l.
 Modestinus, de f. iur. P.

¶ Haec ¶ si cedit alia controuersa, si spe numerationis futu-
 ra debitor se obligauit, dato fideiussore, & is fideiussor ante nu-
 merationem denuntiet creditori ne numeret, eo quod soluendo
 non sit debitor & dissipet bona, num fideiussorem conueni-
 re possit, si postea numeret. In qua probabilior videtur sententia
 Castrensis & Panormitan. distinguendum, Paul. Castr. in d. l. si fidei-
 ussor creditori, & Bart. num. 3. de fideiuss. Panor. in c. eum pro quo,
 eo. tit. ap. Greg. vt si causa superuenit de nouo ante numerationem,
 & post fideiussionem, creditor qui post denuntiationem
 illius causae numerat pecunias, suo periculo numeret, non fidei-
 ussoris: nam monitus de causa illa superueniente de nouo, cur
 fideiussor nolit stare postea promissioni, videtur numerando
 dolo facere, l. cum Cornelius & l. cum quis, de solut. in P. Et si noua
 non fuerit causa, recte etiam responderet eundem creditorem
 debere abstinere a numeratione, si honeste a promissione pos-
 sit resilire: quia promissio de mutuando ante numerationem,
 non constituit obligationem, l. qui pecuniam, de rebus cred. P. nisi
 ratione eius si quid inter se non dari l. qui Roma, de ver. obl. P. ¶ Alius
 & ¶ secundus casus quo antequam soluerit fideiussor potest a-
 gere contra debitorem vt se liberet est, si diu in solutionem ob-
 ligationis cessauit, d. c. si. de fideiuss. l. Lucius. 8. manda. P. Illud diu-
 biennium intelligi potest, vt docet Guido Papae, q. 17. Verum re-
 ctius quod pertinet ad praesentem tractationem, temporis huius
 determinatio relinquenda est arbitrio iudicis, Guald. Pap. in d.
 q. 117. ¶ Tertius ¶ si ea lege quis fideiussit pro aliquo, vt possit an-
 te solutionem eundem debitorem conuenire, leg. si pro ea contra
 quam. 10. manda. lib. 4. C. tit. 35. ¶ Quartus ¶ si fideiussor velit in
 longinquas regiones proficisci, agere poterit contra debitorem
 vt liberetur ab obligatione, Panor. in ca. si. de fideiuss. Chassaneu,
 ad §. 2. in verb. lo creancier peult, versic. sed iterum quaro, tit. des ran-
 tes vendues a rachapt, in consuet. Burg. quemadmodum preter iuris
 communis regulas, reus qui dedit procuratorem, post litem co-
 testatam eum mutare potest, ex ea causa quod long. in peregrini-

nationem instituerit. *Ulpian in l. post litem, 17. iunct. l. aut longa 23. de procurat. libr. 3. P. tit. 1. § Quintus* ¶ si condemnatus est fideiusfor agere potest, aut ut defendatur aut ut liberetur, *Scauola, in l. si fideiusfor pro venditore, 46. de fideiusfor. l. si pro ea, C. manda. Verumtamen condemnatio legitima esse debet sine fideiusforis culpa, ratione fideiussoris. Nam si fideiusfor vel mandator exceptione munitus, iniuria iudicis damnatus est, neq; is vsus fuerit prouocatione, non posse mandati agere contra debitorem manifestum est, *leg. si pro ea, § si manda. C. l. exceptione, 68. de fideiuss. P. § Sicuti* ¶ in euictionis causa decretum est, ut non teneatur venditor pro euicta re iniuncta iudicis, vel per errorem lata sententia, *Fl. ian. in l. si per im. rudentiam, 51. de emcti. libr. 21. P. tit. 2. si non denuntiatur* ei qui opponere potuisset exceptionem, *l. si procuratorem, 8. § si ignorantes manda. P. vel si oppositam legitime non probauit, l. idemque, § generaliter manda. P. Quae* intelligenda sunt de exceptione, quae competere poterat reo principali, alioquin omnia exceptio quae competere poterat ex persona sua fideiussori, non officit quin agere is possit. damnatus contra debitorem principalem, *d. § generaliter, & l. si fideiuss. 29. in prim. & § quaedam, manda. l. idipsumque* verum si omiserit proponere actionem parum honestam, quae proposita pudori ei foret, *d. § generaliter, & l. Quintus Mutius, 48. § si reus, manda. P. Item* si ei cui damnatus ex causa fideiussoria fuerat, heres p. itea existero, habebit mandati actionem, *Pompo. l. si ei cui, 11. manda. P. Qui* tamen cum adhuc damnatus non fuerit creditori succellit, non mandati, sed principalis experitur, *l. heres a debitore, § fin. de fideiuss. Postquam* fideiusfor soluit, habet etiam actionem contra mandantem, vel ream debendi principalem, ut solutum consequatur, *§ si quid autem, de fideiuss. apud Iustin. l. inter causas, 26. § praeterea, manda. P. si* deposuit post oblationem factam creditori, *l. fideiusfor, qui minor 65. de fideiussor. P. leg. qui mutuum, 56. manda. P. vel aliud* egit quo debitorem a creditore liberauerit: ut si debitorem suum, etiam qui soluendo non est, volenti creditori delegauerit, *Paul. l. inter causas, 26. § abesse, manda. P. Iulian. l. qui debitorem, 29. de fideiussor. in P. Si* fideiusfor creditorem, qui debitor sibi erat, liberauit, *d. l. inter causas § si is qui fideiussor. si* creditor accepit tulerit fideiussori deb. tum, vel ei donauit, vel legauit remunerationis causa, *d. l. idemque, 10. § si manda. P. non* autem si simpliciter donauit fideiussori actionem, *l. si vero non remunerandi, 12. manda. P. quia* remuneratio habet vim solutionis potius, quam simplicis donationis & qui ad remunerationem tenetur, vincens est naturali obligatione, *leg. Attius Regulus, de donation. 10. in l. 1. § sed et si lege, § conuictus de petitione hereditatis. P. § Et* ¶ ita remuneratio solutionis causam habet: & solutione facta agere potest in mandantem, etiam si sine iudice soluerit, *l. idemque, § si fideiussores, manda. P. ¶ Ultra* ¶ principalem causam pro qua accessit fideiussio, si fideiusfor multiplicauerit summam, in quam fideiussit, sumtibus ex iusta ratione factis, totam eam praestabit is pro quo fideiussit *l. si mandato meo, 45. § si fideiuss. manda. P. l. si fideiussor manda. P. l. si is qui, 50. § fin. eod. tit. Veluti* & sumtus in litem factos, *l. qui proprio § l. ius. de procurat. in P. in* collectionem fructuum, *d. l. idemque, c. idem Labeo, manda. P. & similes. § Si* tamen ¶ fideiusfor meliorem rem, quam obligatio posceret, soluerit, a reo non amplius repetet quam pessimum quod dando a creditore se liberare poterat, *l. si fideiusfor sine ad. e. l. i. bonitatis, 52. manda. P. Nec* similiter repetet viuras, quas soluit pro reo, reo contentente debitas non esse nec adhuc eo damnato, *leg. Quintus Mutius, 48. manda. P. At* repetet recte aestimationem rei a se soluta nomine fideiussorio habita ratione temporis solutionis, etsi postea res deterior facta fuerit, vel interierit, *l. hominem, manda. P. Et* quamuis fideiusfor non teneatur pro vsuris rei principalis, si pro illis nominatim non fideiussit, utpote contra adu existente stricti iuris ut ante monuimus, tamen aduersus mandantem & debitorem principalem, si pro eo soluit, veluti ex contractu bonae fidei, si cessauerit in solutione agere viurarum quoque nomine, *in l. 1. § in l. post solutionem, 18. manda. C. d. l. si vero non remunerandi, § si tibi, eod. tit. manda. P. & pignorum* in obligationem deductorum, *l. 2. C. manda.**

¶ Dabitur ¶ autem & haec actio non tantum fideiussori qui soluerit, sed & heredi eius, *l. heredem, 14. manda. P. & aduersus* mandantem & eius heredes, *l. post solutionem, 18. man. C. Si* quis mandauit, ut pro alio fideiubere, datur actio mandati contra mandantem tantum, nisi & uterque mandauit, aut & reus, alio mandante, fideiuberi patiarur vel mandari pro se, *l. cum manda. 21. l. qui si de alterius, 5. manda. P. vel* pro absente nec mandan-

te fideiubens, negotiorum gestorum experietur actione, *l. ex mandato, § si manda. in P. l. quamquam, 7. ad senatus. Velleia.*

¶ Excipiuntur ¶ casus, quibus fideiusfor non experitur contra reum principalem, mandati vel actione alia. Si pro iniuncto fideiussit, *l. si remunerandi, 6. § si passus, manda. l. si. C. de nego. gest. aut* animo donandi, *d. § si passus, l. quod dictum, de pactis, in P. aut negotium* suum gerens ut procurator in rem suam, *d. § si passus, § l. de die, § 1. qui sit id. cog. in P. si* pecunia accepta spondit suo periculo fideiusfor, *d. l. si remunerandi, 6. § si manda. P. si* pro abiente fideiussit, negotiorum gestorum, non mandati datur actio, *l. ex manda. 20. § si manda. P. Qui* mandante muliere fideiussit, ob Velleianum, in eam actionem non habet, *Papin. in l. quamquam igitur, 7. § l. h. mulier, 32. § 1. ad senatus. Vell. P. Qui* spondet aut soluit plus quam mandatum ei sit non habet actionem mandati in eo, quod plus est quam mandatum est, *§ is qui exsequitur, de manda. ap. Iustina. lib. 3. Inst. tit. 27. quod* fines mandati excedere non liceat, *l. ad. gener. manda. in P. Si* fideiusfor vel alius quis pro reo ante diem creditori soluerit, expectare de. em debet quo eum soluere oportuit, *l. si fideiusfor 32. de fideiussor. P. l. si mandante, 10, 22. manda. P. Nec* agit fideiusfor minoris contra eundem, si minor restitutionem in integrum aduersus quoque fideiussorem petierit: diuersum tamen si non petierit contra eum restitutionem in integrum, *in l. 1. § 2. de fideiuss. minor lib. 2. C. tit. 24. Nec* agit etiam qui pro pupillo, sine tutoris auctoritate obligato, vel prodigo vel furioso fideiussit, *l. Marcellus, 22. de fideiuss. Vlpianus* alios addit his verbis casus, *Ulpian in l. si vero non remunerandi, 12. § si adolefens, manda. P. Si* adolefens luxuriosus mandet tibi ut pro meretricis fideiubeas, idque tu sciens mandatum susceperis, non habebis mandati actionem: quia simile est, quasi per alium pecuniam sciens credideris. Sed & si meretricis directo mandauerit tibi, ut meretrici pecuniam credas, non obligabitur mandati: quia aduersum bonam fidem mandatum sit. Nec Iulianus bonae fidei emtori eum esse dicebat, qui emit a luxurioso, quem sciebat, pretium statim scorto pecuniam daturum: & ideo non vsucapere posse, *l. si quis cum sciret, 8. pro emtores, lib. 4. P. tit. 5.*

De Actione, quae datur fideiussori soluenti contra alios fideiussores. Cap. 6.

1 Fideiussori vni ex pluribus soluenti creditor tenetur cedere non minima.

Fideiussoribus, inquit Iulianus, ¶ succurri solet, ut stipulator, id est, creditor, compellatur ei qui solidum soluere paratus est, vendere ceterorum nomina, *l. fideiussoribus, 18. de fideiuss. P. nam* nisi ei cessat sint a creditore actiones, iure ciuili nec a debitore, nec a confideiussore petere poterit, *l. ut fideiussor, 40. § l. si fideiussores, 42. eod. tit. de fidei. P. § si plures, vtriusq; ab vno, eod. tit. ap. Iulian. l. cum alter, 11. eod. tit. C.*

De Constituto. Cap. 7.

§ de constituta, de actio. Lib. 13. P. tit. 5. Lib. 4. C. tit. 18.

1 Constitutum dupliciter fit: & quod est quando alieno nomine se constituit possidere.

2 Constitutum aliter quid, & an hiis honestis.

3 Constitutum, & de constituta pecunia actio ex nudo pacto. Nuda pactio in constituta pecunia efficax ad actionem, eod.

4 Constitutum & fideiussionis differentia.

5 Constitutum pro debito & debito.

6 Actio receptiua qua, eod.

7 Constitutum de quibus, quomodo sit, eod.

8 Constitutum facere que possunt fieri persone.

9 Constituentis qua formula.

10 Satis sit a me vel ab alio, clausula quomodo obligat, eod.

11 Constitutum cuius nomine fieri possit.

12 Constituens sine die & quantitate, quando & in quantum, eod.

13 Constituentis finis.

14 Constitutus & nonationis differentia, eod.

15 Constituens pro alio consensus tanquam fideiusfor post reum principalem debendi.

16 Constituens quo ordine conueniatur pro constituto.

17 Constituti actiones quibus dantur, & in quos diriguntur.

18 Constituti actio qua, & quid contineat.

19 Constituto quare oriatur actio, rationes.

